

KARTA PRZEDMIOTU

Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów: Dietetyka
Forma studiów: stacjonarne
Stopień studiów: licencjackie
Rok akademicki: 2024/2025

Dietetyka pediatryczna	
NAZWA PRZEDMIOTU	Dietetyka pediatryczna
LICZBA PUNKTÓW ECTS	12 (w tym po 4 ECTS/semestr)
JĘZYK WYKŁADOWY	polski
PROWADZĄCY	Mgr inż. Dominika Grzeszczuk mgr inż. Małgorzata Sowuła
OSOBA ODPOWIEDZIALNA	Mgr inż. Dominika Grzeszczuk
LICZBA GODZIN	
WYKŁADY	60
KONWERSATORIA	10
ĆWICZENIA	30
CELE PRZEDMIOTU	
CEL 1	Przekazanie studentom wiedzy dotyczącej rozwoju dziecka, z charakterystyką poszczególnych okresów życia, wraz z analizą dojrzewania przewodu pokarmowego. Nauczenie, że dziecko nie jest miniaturą człowieka dorosłego – ma inne potrzeby i możliwości żywieniowo-metaboliczne oraz wynikające z tego modele żywienia.
CEL 2	Zwrócenie uwagi na role programowania żywieniowego w profilaktyce niezakaźnych chorób przewlekłych. Omówienie najczęstszych błędów metabolicznych, chorób genetycznie uwarunkowanych i innych stanów patologicznych wymagających specjalnych warunków żywienia i diet.
EFEKTY UCZENIA SIĘ	
MW1	Zna etapy rozwoju dziecka i potrafi scharakteryzować kamienie milowe rozwoju. Rozumie i potrafi scharakteryzować poszczególne etapy rozwoju dziecka (EUK6_W1, EUK6_W5, EUK6_W8, EUK6_W11)
MW2	Student zna i stosuje normy żywieniowe w poszczególnych grupach wiekowych u dzieci. (EUK6_W5)

Dietetyka pediatryczna

MW3	Posiada podstawową wiedzę dotyczącą kliniki jednostek chorobowych w pediatrii ze szczególnym uwzględnieniem chorób przewodu pokarmowego u dzieci (EUK6_W1, EUK6_W2, EUK6_W5, EUK6_W7, EUK6_W9, EUK6_W11, EUK6_W12).
MW4	Zna wpływ chorób układu pokarmowego, krążenia, oddychania, kostnego, rozrodczego i nerwowego a także chorób nowotworowych i zakaźnych na stan odżywienia dziecka (EUK6_W1, EUK6_W5, EUK6_W7, EUK6_W9, EUK6_W11, EUK6_W12).
MW5	Potrafi określać pozytywne i negatywne oddziaływanie składników pokarmowych i używek na organizm ludzki oraz zna pozytywne i negatywne oddziaływanie składników antyodżywczych występujących w pokarmach i ich wpływ na zdrowie człowieka (EUK6_W2, EUK6_W5, EUK6_W8, EUK6_W11).
MW6	Zna znaczenie testów przesiewowych w diagnostyce wrodzonych błędów metabolicznych oraz zasady ich ew. leczenia (EUK6_W2, EUK6_W7, EUK6_W8, EUK6_W12).
MW7	Zna zasady postępowania dietetycznego w ostrych i przewlekłych biegunkach, chorobie trzewnej oraz mukowiscydozie (EUK6_W2, EUK6_W7, EUK6_W8, EUK6_W12).
MU1	Potrafi opracować indywidualny sposób żywienia i przedstawić go, jako jadłospis (karta dietetyczna) także w przypadkach współistnienia chorób upośledzających funkcje przewodu pokarmowego i zaburzeniach metabolizmu (EUK6_U1, EUK6_U2, EUK6_U3, EUK6_U10).
MU2	Samodzielnie planuje szczegółowy plan żywienia dziecka w różnym okresie jego rozwoju zgodnie z aktualnym stanem wiedzy. Wyjaśnia zasady żywienia dzieci opiekunom i rodzicom (EUK6_U1, EUK6_U3, EUK6_U4, EUK6_U5, EUK6_U10).
MU3	Zna i rozumie znaczenia wyników badań laboratoryjnych, potrafi je wykorzystać w planowaniu i optymalizacji żywienia pacjenta. Posiada umiejętności modyfikowania jadłospisu w oparciu o stwierdzone nieprawidłowości w badaniach dodatkowych (EUK6_U10, EUK6_U11).
MK1	Potrafi nawiązać kontakt z dzieckiem i jego opiekunami, wyjaśnia zasady żywienia dzieci opiekunom i rodzicom. Wie kiedy zwrócić się o pomoc do innych specjalistów oraz potrafi uwzględnić zalecenia w opracowywanym jadłospisie dziecka (EUK6_KS1, EUK6_KS2, EUK6_KS3).

WYMAGANIA WSTĘPNE

- 1 Student zna: zasady racjonalnego żywienia, role poszczególnych składników w żywieniu człowieka oraz konsekwencje ich niedoborów i nadmiarów, Zna pojęcia norm żywieniowych i modelowych racji, potrafi je zastosować w żywieniu ludzi
- 2 Zna podstawowe role poszczególnych układów w organizmie człowieka ze szczególnym uwzględnieniem przewodu pokarmowego
- 3 Zna podstawy anatomii i fizjologii człowieka oraz podstawy biochemii ogólnej i klinicznej

Dietetyka pediatryczna

TREŚCI PROGRAMOWE

SZCZEGÓŁOWY OPIS BLOKÓW TEMATYCZNYCH

WYKŁAD 1	Podział życia człowieka na okresy. Okres rozwoju wewnątrzłonowego, znaczenie medycyny perinatalnej. Czynniki wpływające na rozwój płodu.
WYKŁAD 2	Okres noworodkowy – podział noworodków pod względem czasu trwania ciąży, oraz masy ciała. Adaptacja do życia zewnątrzłonowego.
WYKŁAD 3	Rozwój i fizjologia dziecka w I roku życia. Zasady żywienia noworodka i niemowlęcia. Znaczenie i właściwości pokarmu naturalnego w żywieniu noworodka i niemowlęcia. Przeciwwskazania do karmienia piersią. Schemat żywienia dzieci nie karmionych pokarmem naturalnym. Żywienie wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową Część 1
WYKŁAD 4	Rozwój i fizjologia dziecka w I roku życia. Zasady żywienia noworodka i niemowlęcia. Znaczenie i właściwości pokarmu naturalnego w żywieniu noworodka i niemowlęcia. Przeciwwskazania do karmienia piersią. Schemat żywienia dzieci nie karmionych pokarmem naturalnym. Żywienie wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową Część 2
WYKŁAD 5	Teoria Barkera – programowanie żywieniowe zdrowia. Znaczenie prawidłowego żywienia z uwzględnieniem karmienia pokarmem naturalnym oraz adekwatnego do okresów krytycznych i wieku dziecka. Część 1
WYKŁAD 6	Teoria Barkera – programowanie żywieniowe zdrowia. Znaczenie prawidłowego żywienia z uwzględnieniem karmienia pokarmem naturalnym oraz adekwatnego do okresów krytycznych i wieku dziecka. Część 2
WYKŁAD 7	Teoria programowania żywieniowego Barkera w praktyce – przewlekłe nieinfekcyjne choroby wieku dojrzałego, jako spadek po okresie dziecięcym
WYKŁAD 8	Etiologia i symptomatologia biegunki ostrej i jej następstw – odwodnienie, zaburzenia elektrolitowe i równowagi kwasowo-zasadowej. Żywienie w biegunce ostrej. Część 1
WYKŁAD 9	Etiologia i symptomatologia biegunki ostrej i jej następstw – odwodnienie, zaburzenia elektrolitowe i równowagi kwasowo-zasadowej. Żywienie w biegunce ostrej. Część 2
WYKŁAD 10	Biegunka przewlekła u dzieci. Definicja, etiologia i patomechanizm biegunki przewlekłej. Znaczenie zaburzeń trawienia, wchłaniania i motoryki przewodu pokarmowego w etiologii biegunek przewlekłych
WYKŁAD 11	Biegunka przewlekła u dzieci. Znaczenie zaburzeń trawienia – niedobór enzymów trzustkowych na podstawie obrazu klinicznego Mukowiscydozy, Zespołu Schwachmanna-Diamonda i Zespołu Pearsona. Zasady postępowania żywieniowego
WYKŁAD 12	Biegunka przewlekła u dzieci. Znaczenie zaburzeń wchłaniania – pierwotne zespoły wchłaniania jelitowego, zespół krótkiego jelita, choroba trzewna.

Dietetyka pediatryczna

WYKŁAD 13	Choroba trzewna – Celiakia, przyczyna, podział kliniczny z uwagi na wiek wystąpienia oraz obraz kliniczny. Symptomatologia choroby trzewnej, zasady diagnostyki i postępowania terapeutycznego. Znaczenie nieprzestrzegania diety.
WYKŁAD 14	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 1
WYKŁAD 15	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 2
WYKŁAD 16	Wrodzone błędy metaboliczne. Podstawy rozpoznania, diagnostyka, leczenie. Część 3
WYKŁAD 17	Zaburzenia gospodarki wapniowo-fosforanowej. Krzywica, tężyczka. Rola wit.D3
WYKŁAD 18	Zaburzenia odżywiania u dzieci. Część 1 – otyłość i dziecięcy zespół metaboliczny X
WYKŁAD 19	Zaburzenia odżywiania u dzieci Część 2 – jadłowstręt psychiczny i bulimia
WYKŁAD 20	Zaburzenia odżywiania u dzieci Część 3 – zasady dietoterapii u dziecka otyłego, oraz leczenie żywieniowe w przypadku skrajnego wyniszczenia
WYKŁAD 21	Żywienie dziecka w wieku przedszkolnym – szkolnym.
WYKŁAD 22	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Diety eliminacyjne – hipoalergenowe i hipoantygenowe
ĆWICZENIE 1	Żywienie pokarmem naturalnym a żywienie mieszankami modyfikowanymi. Znaczenie i zakres modyfikacji mleka krowiego.
ĆWICZENIE 2	Potrzeby żywieniowe wcześniaków i dzieci z niską masą urodzeniową. Preparaty żywieniowe. Asortyment i wartość odżywcza preparatów mlecznych i bezmlecznych w żywieniu zdrowych niemowląt
ĆWICZENIE 3	Schemat żywienia niemowląt. Fizjologiczne uwarunkowania uzupełniania diety niemowlęcia o produkty dodatkowe.
ĆWICZENIE 4	Choroba trzewna. Dobór produktów i potraw w diecie bezglutenowej. Planowanie diety w Celiakii u dzieci w różnym wieku Część 1
ĆWICZENIE 5	Choroba trzewna. Dobór produktów i potraw w diecie bezglutenowej. Planowanie diety w Celiakii u dzieci w różnym wieku Część 2
ĆWICZENIE 6	Profilaktyka żywieniowa hipowitaminoz i niedokrwistości u dzieci. Żywienie dziecka niedożywionego.. Możliwości urozmaicenia i suplementacji diety.
ĆWICZENIE 7	Planowanie diety u dziecka niedożywionego na przykładzie jadłowstrętu psychicznego i bulimii

Dietetyka pediatryczna	
ĆWICZENIE 8	Planowanie diety u dziecka otyłego, zasady redukcji masy ciała
ĆWICZENIE 9	Zasady planowania diet indywidualnych w cukrzycy u dzieci. Rodzaje bolusów insulinowych przy leczeniu CPWI. . Część 1
ĆWICZENIE 10	Planowanie indywidualnej diety w cukrzycy u dzieci Część 2
ĆWICZENIE 11	Jak poprawić apetyt u dziecka? Zasady postępowania dietetycznego przy wymiotach. Produkty zalecane i przeciwwskazane.
ĆWICZENIE 12	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Planowanie diety w wybranych przykładach alergii u dzieci w różnym wieku Część 1
ĆWICZENIE 13	Alergie pokarmowe – zasady żywienia eliminacyjnego. Planowanie diety w wybranych przykładach alergii u dzieci w różnym wieku Część 2
ĆWICZENIE 14	Dobór produktów i potraw w wybranych chorobach wątroby, trzustki na przykładzie mukowiscydozy i chorobach metabolicznych – fenyloketonuria, galaktozemia
METODY DYDAKTYCZNE	
M1	Wykłady
M2	Prezentacje multimedialne
M3	Studium przypadku
M4	Analiza problemu klinicznego i praktyczne opracowanie planu postępowania
NAKŁAD PRACY STUDENTA	
GODZINY KONTAKTOWE Z NAUCZYCIELEM AKADEMICKIM	100 godz. w tym wykłady – 60 godz.; ćwiczenia – 30 godz. , konwersatoria – 10 godz.
GODZINY BEZ UDZIAŁU NAUCZYCIELA AKADEMICKIEGO	Przygotowanie do zajęć, studiowanie zalecanej literatury 60 godz. Opracowanie wyników i planów żywienia 40 godz. Przygotowanie do egzaminu 100 godz.
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU	300 godz.
REGULAMIN ZAJĘĆ I WARUNKI ZALICZENIA	
Wszystkie zajęcia są obowiązkowe.	
METODY OCENY POSTĘPU STUDENTÓW	

Dietetyka pediatryczna

W ZAKRESIE WIEDZY	Test wielokrotnego wyboru
W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI	Kolokwium sprawdzające Samodzielne opracowanie planu żywienia dziecka. Pozytywna ocena z ćwiczeń jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego
W ZAKRESIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH	Merytoryczna aktywność na zajęciach
SPRAWDZIANY KSZTAŁTUJĄCE	Prace śród-semesterne i semestralne
SPRAWDZIANY PODSUMOWUJĄCE (I i II termin)	Egzamin testowy wielokrotnego wyboru

KRYTERIA EGZAMINU/ ZALICZENIA Z OCENĄ

NA OCENĘ 3,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego pozytywnie uzyskanie 50% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 3,5	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego pozytywnie uzyskanie 60% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę 4.0 uzyskanie 70% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 4,5	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę min. 4.0 uzyskanie 80% prawidłowych odpowiedzi.
NA OCENĘ 5,0	Złożenie pisemnego opracowania problemu klinicznego ocenionego na ocenę 5.0 uzyskanie 85% prawidłowych odpowiedzi.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. H. Ciborowska, A. Rudnicka: Żywnienie zdrowego i chorego człowieka, Warszawa, 2020, PZWL
2. A. Banaszekiewicz, A. Radzikowski: Pediatria. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Wydawnictwo medipage 2009

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Ł. Obrycki, A. Dobrzańska: Wprowadzenie do pediatrii. Media Press. Warszawa 2022
2. M. Spodaryk, E. Gabrowska: Wiem co je moje dziecko, Kraków, 2012, Wydawnictwo Literackie
3. M. Spodaryk: Podstawy leczenia żywieniowego u dzieci, Kraków, 2001, Wydawnictwo UJ